RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Kolárska č. 6, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/18/2008 Bratislava dňa 08.04.2008
Správne konanie č.: 481-PgO/O-5566/2007 Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada") ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona e. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.") postupom v podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 481-PgO/O-5566/2007 D. EXPRES, a.s.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že v spravodajskom programe *Infoexpres* dňa 19.09.2007 o cca 12.00 hod. odvysielal príspevok informujúci o zmenách pri získavaní úverov, v ktorom nezabezpečil objektívnosť a nestrannosť,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - **upozornenie na porušenie zákona**.

Podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila."*

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa, podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Na svojom zasadnutí dňa 18.12.2007 začala Rada správne konanie voči vysielateľovi D.EXPRES a.s. vo veci možného porušenia **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s možným nezabezpečením nestrannosti a objektívnosti v príspevku informujúcom o zmenách pri získavaní úverov odvysielanom v programe *Infoexpres* dňa 19.09.2007 o cca 12.00 hod.

Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania dňa 03.01.2008 riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Zároveň bol účastník konania oboznámený so skutočnosťou, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v danej veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb.

Vyjadrenie účastníka konania k oznámeniu o začatí správneho konania bolo Rade doručené dňa 18.01.2008.

V súvislosti s predmetom správneho konania č. 481-PgO/O-5566/2007 vedeného voči spoločnosti D. EXPRES, a.s. vo veci možného poručenia ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. a v zmysle § 21 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) sa na žiadosť účastníka konania dňa 08.04.2008 o 10.20 hod. uskutočnilo v sídle Rady ústne pojednávanie z dôvodu zistenia presného a úplného skutkového stavu veci.

* * *

Dňa 19.09.2007 o cca 12.00 hod. odvysielal účastník konania v programe *Infoexpres* príspevok informujúci o zmenách pri získavaní úverov:

Prepis príspevku:

Redaktorka:„*Zarábate málo a chcete si požičať? Pre banku ste rizikový klient a vaša cesta k pôžičke sa na budúci rok pravdepodobne skomplikuje.*
Podľa serveru Aktualne.sk totiž ministerstvo financií navrhuje zákon, ktorý menej zarábajúcich Slovákov obmedzí pri získavaní úverov.

Redaktorka:„*Vláda chce totiž od budúceho roku zvýšiť bankám dane. Konkrétne by išlo o takzvané skryté zdanenie. Bankám by sa obmedzila možnosť odpisovať pohľadávky po lehote splatnosti voči klientom neplatičom. Banky by tak mohli za rok prísť o vyše miliardu korún. A na to doplatia ľudia.*

Ladislav Unčovský, riaditeľ Asociácie bánk: "Tí menej bonitní klienti vlastne si to odnesú v tom zmysle, že sa buď tam zvýšia úrokové sadzby, lebo sa zvýši riziková prirážka na toho

klienta“.

Redaktorka:*„Alebo banky menej zarábajúcim klientom obmedzia prístup k úverom. Naša sociálna vláda tak síce podporuje hypotéky pre chudobnejších, no druhou rukou im však prístup k úverom skomplikuje.*
Jarka Vilhanová, Rádio Expres“.

* * *

Podľa § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

V stanovisku k predmetu správneho konania účastník konania uviedol:
„Cieľom predmetného príspevku bolo informovať poslucháčov o zámere vlády. Spoločnosť D.EXPRES, a.s. je toho názoru, že obyvateľov – poslucháčov Rádia EXPRES je treba informovať o všetkom, aj o tom, o akých zmenách vláda uvažuje a do akej miery by mohli ovplyvniť život každého z nás. V tomto prípade vláda uvažovala zvýšiť bankám dane, čím by prišli o miliardy korún, a v konečnom dôsledku by to mohlo mať dopad aj na klientov bánk, najmä tých menej bonitných, či potvrdil aj riaditeľ Asociácie bánk Ladislav Unčovský.
Slovenská banková asociácia (SBA) je kľúčovou asociáciou v slovenskom finančnom sektore a jedinou organizáciou zastupujúcou záujmy bánk pôsobiacich v SR, v súčasnosti má 25 členov a reprezentuje viac ako 99% slovenského bankového sektora. SBA je dobrovoľným združením právnických osôb podnikajúcich predovšetkým v oblasti bankovníctva.
Na základe tlaku médií a SBA k tomuto kroku nedošlo a od pôvodného návrhu sa upustilo. Celý príspevok je len konštatovaním faktov o úmysloch vlády a pomenovaním ich možných dôsledkov zo strany odborníka.
Záverom si dovoľujeme len zdôrazniť, že spoločnosť D. EXPRES, a.s. ako vysielateľ a súčasne účastník správneho konania si uvedomuje opodstatnenosť a dôležitosť dodržiavania ust. zákona č. 308/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov a má za to, že odvysielaný príspevok bol objektívny, nestranný a z toho dôvodu žiada Radu pre vysielanie a retransmisiu, aby vzhľadom na vyššie uvedené zastavila správne konanie č. 481-PgO/O-5566/2007 zo dňa 21.12.2007 vedené voči spoločnosti D. EXPRES, a.s.
V prílohe tohto stanoviska Vám prikladáme stanovisko Rádia EXPRES ku komparatívnemu monitoringu spravodajstva rozhlasových staníc, na základe ktorého Rada začala predmetné správne konanie a súčasne si Vás dovoľujeme požiadať, aby sme mali možnosť byť prizvaní na ústne vypočutie na zasadnutie Rady, ktorá bude rozhodovať v danej veci.“

Konfrontujúc uvedenú argumentáciu účastníka konania Rada uvádza nasledovné:

V zmysle **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z.z. je vysielateľ povinný **zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov**; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Predmetný príspevok informoval o zámere vlády v oblasti získavania bankových úverov a jeho možných dôsledkoch. V rámci príspevku sa k danej téme vyjadril riaditeľ Asociácie bánk Ladislav Unčovský.

Z príspevku pre recipienta vyplynula základná premisa a to, že v prípade, že by došlo k realizácií vládneho zámeru v danej oblasti, prístup menej bonitných klientov k úverom sa značne skomplikuje, čo v rámci príspevku potvrdil aj riaditeľ Asociácie bánk.

Ako problematické, z hľadiska posudzovania možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., v prípade predmetného príspevku Rada vyhodnotila vyjadrenie redaktora, ktoré odznelo v závere príspevku: ***„Naša sociálna vláda tak síce podporuje hypotéky pre chudobnejších, no druhou rukou im však prístup k úverom skomplikuje.“*** Uvedené tvrdenie, odprezentované bez sprostredkovania postoja druhej strany, t.j. zástupcov vlády, vyznieva v kontexte obsahu príspevku jednostranne, v neprospech vlády a ňou navrhovaných zmien.

Napriek skutočnosti, že závery, ktoré z príspevku vyplynuli boli v príspevku podložené relevantnými skutočnosťami, priestor na vyjadrenie názorovým oponentom, v tomto prípade zástupcom vlády poskytnutý nebol. Po posúdení kvalitatívneho hľadiska možného negatívneho dopadu odprezentovania uvedenej informácie bez sprostredkovania postoja druhej strany má Rada za to, že v záujme vyváženosti sprostredkúvaných informácií mal byť v príspevku zástupcom vlády poskytnutý priestor na vyjadrenie.

V rámci príspevku nebola zaznamenaná zmienka o pokuse účastníka konania získať vyjadrenie niektorého zo zástupcov vlády. Na ústnom pojednávaní účastník konania k predmetu daného správneho konania okrem iného uviedol, že *„sa pokúsil získať vyjadrenie dotknutej strany, ale bol neúspešný“*. Uvedené tvrdenie účastníka konania Rada vyhodnotila ako účelové a to najmä s prihliadnutí na fakt, že dotknutou stranou v predmetnom prípade bola vláda a nie jej konkrétny predstaviteľ.

V zmysle uvedeného Rada dospela k záveru, že v príspevku informujúcom o zmenách pri získavaní úverov, odvysielanom v programe *Infoexpres* dňa 19.09.2007 o cca 12.00 hod. neboli naplnené kritéria **objektívnosti** a **nestrannosti** v zmysle zákona č. 308/2000 Z.z. a skonštatovala, že ich odvysielaním účastník konania **naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.**

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt).
Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnemu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi

zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt.
Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

P o u č e n i e

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:
1x účastník konania D. EXPRES, a.s.
2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

Valéria Agócs
predsedníčka Rady
pre vysielanie a retransmisiu